

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์ด้านรูปร่างและความสัมพันธ์ กับ ความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง ของนักเรียนมัธยมปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,297 คน จากนักเรียน 12 โรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบวัดภาพลักษณ์ด้านรูปร่าง และแบบวัดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, Independence t - test , One-way ANOVA , Scheff's method และ Multiple Linear Regression Analysis

ผลการศึกษา พบว่าจะแนบความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 32.21 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.93 พบว่ามีนักเรียนร้อยละ 68.1 ที่มีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองในระดับพอใจปานกลาง ปัจจัยที่มีผลส่งเสริมจะแนบความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ $P < 0.05$ ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวไม่มีน้ำหนักเกิน มารดามีอาชีพธุรกิจส่วนตัว แผนการเรียนภาษาญี่ปุ่นและจีน ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนแบบสนิทสนมกันดี โรงเรียนหญิงล้วน ผลการเรียน 2.00-2.99 รายได้ของครอบครัวมากกว่า 30,000 บาท ส่วนปัจจัยที่มีผลทำให้จะแนบความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $P > 0.05$ ได้แก่ การมีโรค การควบคุมน้ำหนัก ผู้ที่อยู่อาศัยกับคนรู้จัก บิดามารดาแยกกันอยู่ บิดาอาชีพข้าราชการ น้ำหนักมาตรฐานแบบผอม การเกิดเป็นลำดับที่ 3 ภูมิลำเนากรุงเทพฯ ผลการศึกษาเกี่ยวกับภาพลักษณ์ด้านรูปร่างพบว่าจะแนบความพอใจในภาพลักษณ์ด้านรูปร่างของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.04 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 พบว่ามีนิตีร้อยละ 6 ที่มีความพอใจในภาพลักษณ์ด้านรูปร่างระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลส่งเสริมจะแนบความพอใจในภาพลักษณ์ด้านรูปร่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ $P < 0.05$ ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวไม่มีน้ำหนักเกิน ไม่ควบคุมน้ำหนัก บิดาอาชีพพ่อบ้าน มารดาอาชีพรับราชการ น้ำหนักมาตรฐานแบบผอม แผนการเรียนภาษาญี่ปุ่นและจีน โรงเรียนชายล้วน ผลการเรียน 2.00-2.49, 2.50-2.99 รายได้ของครอบครัวระดับปานกลาง น้ำหนักน้อยกว่า 40 กก. ส่วนปัจจัยที่มีผลทำให้จะแนบความพอใจในภาพลักษณ์ด้านรูปร่างลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $P > 0.05$ ได้แก่ การมีโรค อาศัยอยู่กับคนรู้จัก สถานภาพครอบครัวแบบหย่าร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนแบบทะเลาะกันประจำ การเกิดเป็นลำดับที่ 2 ภูมิลำเนาปริมณฑล และพบว่ามีความสัมพันธ์กันระหว่างความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองกับความพอใจในภาพลักษณ์ด้านรูปร่างที่ระดับ $P < 0.01$ นั่นคือ นักเรียนที่มีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองที่ดีขึ้นจะทำให้พอใจในภาพลักษณ์ด้านรูปร่างสูงขึ้น

The research is a descriptive study design that aims to study about Associated factors of Body Image and Relation to Self-esteem among in upper secondary school students under the Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education in Bangkok Metropolis. The subject were 1,297 students from 12 Upper Secondary Schools. The studied subjects were enrolled by strategy sampling technique. Research instruments were self-reported questionnaire to collect Demographic Data, Body Shape Questionnaire and Coopersmith Self-Esteem Inventory : CSEI. Data was analyzed by using SPSS Software for the Percentage, Mean, Standard Deviation, T-test, one way ANOVA, Scheffe's method and multiple Linear Regression Analysis.

The results showed mean and SD regarding the Self-esteem score was 32.21 and 6.93 respectively. 68.1 percent of the group was defined well self-esteem. Factors contributing to a healthy Self-esteem with the significant at $P < 0.05$ were no having overweight of family members, private business of mother occupation, Japanese and Chinese program, good peer relationship, girl school, 2.00-2.99 grade point average, family's income over 30,000 bath. Factors associated with decreased Self esteem were personal illness, thinking of weight control, being with other people, separated parent, government officer of father occupation, thin of BMI, the third of birth, born in BKK. Mean score and SD regarding the satisfaction of body image score were 2.04 and 0.81 respectively. 66 percent of the group showed well satisfaction of body image. Factors associated with increased satisfaction of body image were no having overweight of family members, no thinking of weight control, head of household father's occupation, government officer of mother occupation, thin of BMI, Japanese and Chinese program, boy school, 2.00-2.49 and 2.50-2.99 grade point average, medium of family's income, lower 40 kg of weight. Factors associated with decreased satisfaction of body image were personal illness, being with other people, separated parent, bad peer relationship, the second of birth, born in boundary. High self esteem can predict good satisfaction of body image.